

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Preus de subscripció

REUS. . . Ptes. 1'50 al mes.
Fora. . . » 4'50 trimestre
Estranger » 9— »

Número solt 5 cèntime

Anuncis segons tarifa

ANY XII

REUS, DIMARTS 11 DE DESEMBRE DE 1917

NÚM. 281

Gran Hotel - Restaurant Els cafès GIL

de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, d'èxes i telèfon

SON: ELS DE MÉS FORTALESA
ELS DE MÉS AROMA

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca).-Reus

Garantia per sa puresa

Elaboració compatible amb
les millors marques del país
i estrangeres.

Dintre pocs dies, grans
regals als consumidors

De venda en Drogueries
i Confeiteries

Representant per Catalunya
AGUSTI ESTEVE

legi d'Anormals, que costa 12 mil 500 pessetes a l'Estat, i que diuen que passa?, doncs que n'hi ha tal centre en lloc, ni edifici, ni material, ni alumnes, ni classes, ni... sols hi ha professors que **co-bren** sense fer res. Un altre escàndol: L'inspector general d'Instrucció pública i l'especial d'arts industrials, amb el sou de 10.000 pessetes, no tenia oficina en el ministeri ni en lloc, ni estava delimitada la feina del dit càrrec ni res. Doncs En Rodés posarà remei a això desseguida.

I ademés de posar maneta a tot lo que ho mereixia, comencem ja a veure com producte de son treball i iniciatives reformes de gran importància: Anomenem-ne solsament dues: La reforma del reglament d'oposicions i el decret d'autonomia pedagògica a l'Escola d'Estudis Superiors del Magisteri. La primera era necessària a més no poguer. Alguns tribunals se feien sovint a gust de certs opositors. Això és públic i notori. Molt sovint era un opositor el qui cercava tota mena d'influències per a posar al tribunal dos o tres amics. Ademés se posava en cada tribunal un senyor **Competent**, el qual de vegades no tenia prou competència en les matèries de l'oposició. — Recordem d'un senyor competent de **francès** que en unes oposicions no va saber llegir un dictat, i els opositors havien de corregir-lo. — Ara ja no hi haurà més competents ni jutges que ls catedràtics de l'assignatura per oposició, en rigorós torn d'antigüetat i modernitat. Encertadíssima ha s'gut per tant la reforma, i digna de tota mena d'elogis.

L'Autonomia pedagògica concedida a l'Escola del Magisteri, per via d'assaig és també objecte d'elogi, per la premsa professional i pel professorat en general. Aquesta prova d'autonomia és el primer pas, per a majors empreses que creiem no trigarán. Cal arribar a la total autonomia universitària i a l'establiment del Doctorat en totes les Universitats i tot això vindrà si tenim la sort de que continuï en el poder aquest ministre català que tant modestament es manifestà al pendre possessió del llur càrrec.

Un fet vull citar que honra altament al senyor Rodés, un fet

extraordinari i insòlit que demostra la laborositat i a l'ensemps l'esperit de justícia d'un ministre. Un professor completament desconegut del senyor ministre, li escríu una carta fent-li una petició de justícia i equitat. Durant cinc anys després de visites, recomanacions, informes favorables, promeses, expedienteig, etc., etc., no conseguí res. Doncs, als pocs dies reb el desconegut professor lletra del ministre, dient: L'assumpte de vostè es resoldrà favorablement, perquè és just i equitatiu, faci'm la petició per conducte oficial i ho tindrà resolt aviat. I realment ja està resolt a hores d'ara. Quina diferència amb la gent d'aquí! El cas és prou, per a retratar a un home, a un caràcter. Sense cap recomanació, sens altra cosa que la demanda de justícia, resol a un desconegut un assumpte, un ministre català. Cal felicitar-lo i felicitar-nos, a tots els catalans!

M. VENTURA
Madrid 6 desembre 1917

Parloteig de França

Retenir el llàgrima abans que es pungei en els ulls, tasca bella és i de raó per al bon artista de les lletres; sobre tot quan se compleix amb una senzillesa tant gran de medis d'expressió com en «Le livre de Pierre», per l'Han Ryner, el príncep dels prosistes francesos consagrat pels cenacles de la riba esquerra del Sena. El seu llibre, que gira tot ell al voltant de la figura d'un nen mort, és d'una com avui quasi no s'estila intensa, estereidora emoció, treta d'elements dels més purs i menys, de tant naturals com són, recercats amb artífici. L'autor no fa sino evocar els records més puerils de l'infantívola vida de Pierre, detalls que veiem, a cada punt, en cada família, amb les mateixes paraules, amb les mateixes dites, amb els mateixos gestos, amb els mateixos jocs, amb les mateixes entremaliadures, amb les mateixes pors, amb les mateixes audacies. És el dictari, «Le livre de Pierre», d'aqueixos records; però tot allò, que és tan casolà, que és tan ordinari, pren una distinció d'aristocràtica senzillesa com sols a França, el país de Joan de La Fontaine, més i tot que a Grecia la divina, pot heur's i pot veur's. Car un artista arriba a gran altura quan, amb el tema més simple, obté els més grossos efectes. L'Han Ryner, en veritat, amb la més gran senzillesa d'expressió arriba a la més gran intensitat d'emoció: aqueixa és

la seva virtut, més preciosa encara damunt la puresa del seu estil; prosa de una, si voleu, aciençada simplicitat. Llibre de **lectmotiu** clar, llibre d'honrada literatura, llibre d'angoixa sana; llibre de psicologia infantívola que pren relleu; a la grega, clàssic; però l'imitació del qual pot fer errar de faisó lamentable i dur als pocs dextres a una fastigosa plorateria, de que no volem, els homes d'avui, ni en pintura com no volem de cap malura.

J. PÉREZ-JORBA
París, 2-12-1917.

REMITIT

Sr. Dr. de FOMENT.
La Societat d'Oficials Sabaters d'aquesta ciutat li suplica la inserció de les següents línies, de lo que li quedarem agrats:

La Junta.

Amb motiu de la última demanda que ha fet recentment la Societat de Oficials Sabaters, d'aquesta ciutat, demanda que ls patrons han considerat justa des del moment que han firmat les bases que ls foren presentades, aquesta Societat es veu en el cas d'expressar a l'opinió pública el procedir del patró sabater Jacinto Arbonés amb establiment obert al carrer de Llovera, al ser-li entregades, per la Comissió nomenada a l'efecte, les bases de millora en els jornals abans dits.

Entrant en matèria, direm que aquest Arbonés, oblidant sens dubte el respecte que ns devem uns a altres i volguent aparèixer davant els ulls del poble de Reus com a un ser sense entranyes i amb cor de hiena, no sols es nega a llegir lo que humilment aquells companys de Comissió li entregaren, sino que feu més: va rompre en mil trossos la fulla en que demanàvem un troc de pa amb que aliviar quelcom la difícil situació econòmica en que ens trobem i que menaça amb ser-ho més encara.

Aquells companys, donant una lecció d'urbanitat i decència al patró Arbonés, davant aital selvatjada, deixaren de calificar en aquell moment com se mereixia, sa inícuca conducta, i es retiraren de la casa d'aquella terra per a anar a contar lo succés als demés companys.

Amb això basta per a que'l poble judiqui el procedir d'aquest patró que té son establiment en el carrer de Llovera, núm. 25, l'únic patró que ha deixat de firmar les bases.

I prou per avui. Tal vegada tinguem d'insistir sobre el mateix tema i allavors ja direm quelcom més. Avui ens limitem solament a exposar fets.

La Junta de la Societat d'Oficials Sabaters.
Reus 5 de desembre de 1917.

DE MADRID ESTANT

La feina d'En Rodés

La confessió franca i noble que els ministres catalans feren, de que lo primer que els calia era estudiar bé tots els assumptes de son respectiu departament; fou per alguns diaris motiu per a publicar caricatures burlesques o despectives i fins algú ha parlat d'ineptitud o de manca d'aptitud (vegi's «El Liberal» del dia 4). Doncs bé, un mes ha passat i en aquest curt espai de temps ja han donat proves de sapiguer lo que tenien entre mans i lo que calia fer. Vegi's sino la feina ja feta en Instrucció.

La primera cosa que va ordenar el ministre català, va ésser prohibir les agregacions de professors o inspectors als centres docents de Madrid. Cal explicar lo que això significa. Els professors que tenen influència política, si no poden aconseguir que se'ls traslladi a Madrid, ja per concurs, o creant plaça per ells, aconseguen facilmente passar-se el curs a la Vila i Cort, cobrant sense treballar, és a dir sense donar les classes per a les quals l'Estat els havia nomenat i per lo qual els paga. Vegi'n les maneres legals: Primer hi ha la de demanar llicència, després la de posar-se malalts: la malaltia s'emporta amb les vagues de Nadal, des-

prés se firmen oposicions i pel gener o febrer solen començar els exercicis, que tant se solen acabar pel maig i per les vagues de l'estiu. Total tot el curset **legalment** a Madrid, sense fer res. També hi ha una altra manera, aquesta encara més legal (anava a dir més descarada). Se demana una **agregació**, aquesta agregació consisteix en matricular-se a una classe de dibuix, o de qualsevol cosa en un centre de Madrid, la qüestió és **ampliar** estudis a la Cort. També hi ha agregacions als ministeris, i el professor A. o B. passa en Comissió de serveis a tal o qual centre de Madrid, és a dir, un **escàndol**, així, un **escàndol**, legalment autoritzat. Doncs bé, En Rodés posarà remei tot seguit an aquesta corruptela. I no's cregui que's tractava de un o de dos professors, no, es tractava d'una munó. No més cal dir que hi havia Escoles Normals on no's donava cap classe ni flicó de res, perquè totes les professors es trobaven a Madrid, **legalment** agregades a una cosa o altra. D'altres corrupteles semblants s'ocupa ara, i ja están en vies de desaparèixer. A Madrid hi ha catedràtics que no van a classe o h van quan els hi sembla bé, fins hi ha un **centre docent**, el Col-

Les delacions de "Las Circunstancias,"

No hi ha que pensar en poguer discutir res amb mètode ni adhoc seriósament amb «Las Circunstancias». Aquests dies, amb motiu de la «reparició», que diria l'esmentat confrare, de nostres amics de la majoria al Consistori, el diari possibilista no ha sapigut, com no saberen els seus amics regidors en la darrera sessió municipal, sacudir els tremendos càrrecs que sobre d'ells ha amontonat la seva pròpia conducta. I sempre, quan es troben en aquests ridículs trànsits, que és un dia sí i altre també, els de «Las Circunstancias» apelen a la vergonyosa fugida per la tangent, amb algun exabrupte.

Per xo no'ns estranya—ja no tenim dret a admirar-nos de certs procediments específicament possibilistes—que ans d'ahir, en lloc de refutar en serio—o en broma, ens és igual—la tesi per nosaltres sostinguda en els articles publicats sobre assumepte tan interesant com el que ara es debat amb ocasió de la victòria assolida pel país en ço referent a les Alcaldies de R. O. ens surti el decano, indubtablement per a desviar la qüestió, agafant una paraula solta d'un d'aquells articles, i escrivint, forçant l'argument, el següent in-calificable solt:

«Una porció de veges ha aparecido en FOMENT la palabra "delación", señalándonos a nosotros.»

Sabemos que un abogado de nuevo cuño ha dado pábulo a esta versión, acusándonos, en privado, de haberle, una vez, delatado. Esto es una infamia. Y lo es mucho más, porque se nos figura que cada vez, que más o menos veladamente en FOMENT, se nos acusa de delatores, lo escribe siempre la misma mano. Si es así, le digamos otra vez a este señor que puntualizara la acusación y que la firmara. No lo hizo y dió la llamada por respuesta.

Esperamos ahora ser más afortunados. Si nos equivocamos ya sabremos en adelante, cuando de ciertos caballeros se trate, a lo que habremos de atenernos.»

Que puntualitzem? Encara que de la lectura del solt transcrit es desprengui clarament el fracàs dels de «Las Circunstancias» com a detectius, car parlen d'una delació a la que, per desconèixer-la, no hem mai al·ludit, així com també es refereixen a un advocat pel qui sentirán els que redacten aquell diari una rabiosa simpatia pero que resté que veure amb «la mano» que ha escrit els delatores de marres; com que el solt va dirigit a FOMENT, volem, enc que no sigui més que per una vegada, donar gust al colega refrescant li la memoria.

Es que no en té prou. «Las Circunstancias», amb l'exemple que motivá, darrerament, l'aplicació de la palabreja que tant l'ha molestat? Si és així, li direm, per a estalviar-nos feina nosaltres, que podria, quiscun dels seus redactors, fullejar la col·lecció de «Las Circunstancias», i en ella trobaria a dotzenes els motius per a ésser-los-hi aplicada la paraula que ara, de sobte, els ha indignat... Que ja no se'n recorden, a pesar d'ésser tan recient, de la ressenya que donaren dels successos ocorreguts amb motiu de la presa de possessió de l'alcalde de R. O.? Ja han oblidat, tan aviat, que en dita ressenya tingueren especial cura en anar senyalant com a caps de moti a ciutadans que no eren de la corda possibilista, en lloc d'anatematitzar, com pertocava a un diari que es diu republicà, la conducta de l'alcalde? Ja han oblidat, també, que aquesta seva afició a delatar donà lloc a una do'rosa escena a la Plaça de Prim, entre un tristament célebre redactor d'aquell diari i un jove radical? Tampoc es recorden ja que l'esquait tolero, redactor per accidens de «Las Circunstancias», en plena sessió municipal delatà, amb la pietosa intenció que és de suposar, a uns joves catalanistes que amb motiu de la Diada

de la Llengua Catalana donaren, segons ell, visques a Catalunya lliure?...

Es veu que'l decano, a mesura que es va fent vell, perd la memoria; puix no és de creure que trobi plaer en aquest joc d'agafar-se, ell mateix, els dits a la porta... Vagi'n fullejant «Las Circunstancias», els seus redactors, i veurán com no és a humo de pajas que nosaltres els qualifiquem de delatores. I en lloc d'entadar-se amb nosaltres, potser, aixís, s'esmenarien.

I aixís, també, potser s'haurien evitat donar, amb les seves cábales sobre qui pot ésser l'autor d'aquests delatores, «pábulo a esta versión», que nosaltres desconeixem, d'haver, «una vez, delatado»...

Consell provincial d'Agricultura i Ramaderia de Tarragona

Sessió del 5 de desembre de 1917

Presidència de D. Josep Vidal i Barraquer, amb assistència dels senyors Consellers don Joan Poblet, don Josep M. Rendé, Enginyer Quet del Servei agronòmic don Josep Valls i Inspector provincial d'Higiene i Sanitat Pequar a don Salvador Martí.

Fou escusada l'assistència de don Ramón Vidiella per enfermetat i la dels senyors Compte, Querol, Montlleó, Corbella i Guasch, per ocupacions urgents.

Legida i aprovada l'acta de l'anterior es donà compte per Secretaria del següent despatx ordinari.

D'una carta circular de l'Excm. senyor Delegat Social d'aquesta Regió Agronòmica don Ignasi Girona, posant en coneixement els acords de la Comissió Permanent del Superior de Foment, d'importancia soma, per a que l'actuació dels Consells provincials tingui l'eficacia que és de desitjar per al desenrotll de l'agricultura patria.

Consell quedà enterat amb satisfacció i acordà s'acusí rebut al senyor Delegat Social de la referida carta Circular i se li testimoni el seu més sincer agraïment per sa delicada atenció i deferencia que'l Consell estima en molt.

D'un ofici de l'Enginyer Quet d'aquest Servei Agronòmic contestant als extrems interessats per la Presidencia de la Junta local de defensa contra les plagues del Camp d'Amposta, de quin el Consell quedà enterat i acordà es traslladà a la mentada Junta.

D'altre de l'Enginyer Director de la Estació Olivarrera de Tortosa que acompanya un resum dels resultats d'anàlisis de mostres de terra de varis termes municipals de la provincia on es cultiva l'oliver en gran escala i d'aquesta manera orientar als olivicultors en els problemes de la fertilització dels seus oliverars.

El Consell estimà en molt, treball de tanta valú, acordant quedés damunt la taula l'ofici de referencia per a estndi dels demés extrems que interessa el senyor Director de l'Olivarrera de Tortosa.

D'un altre de l'Enginyer Director de l'Estació Enològica de Vilafranca del Panadés contestant a la consulta d'aquest Consell sobre l'assumepte que afecta als polisulfurs; acordant-se quedí damunt la taula i interessar a les demés persones tècniques que foren consultades, se serveixin evacuar-les amb urgencia.

Acabat el despatx ordinari el senyor President donà compte a grans trets de la visita que li dispensà l'Excm. i Il·lustríssim senyor Arquebisbe, digué que S. E. acérrim defensor de tot quant tendeixi al millorament i prosperitat de la patria, es mostrá altament satisfet dels bons i lloables propòsits que animen al Consell en difundir als agricultors de la provincia en els difícils moments actuals, la conveniencia de que sembrin tot el terreny aprofitable de que puguin disposar de cereals, lleguminoses, tuberculs i altres llevors en previsió de futurs mals. Acabà el senyor President manifestant, que, S. E.

amb l'amabilitat que'l distingeix oferí secundar amb entusiasme les iniciatives del Consell, per lo que en nom del mateix i en el seu propi—digué—li havia agraït tant valiosos concurs.

El Consell quedà somament satisfet de les manifestacions de la Presidencia, de son lloable procedir i molt reconegut a les atencions i deferencia del Excelentíssim i Il·lustríssim senyor Arquebisbe d'aquesta Arxidiòcesis.

Seguidament es tractà amb amplitud suficient de l'assumepte que afecta a plagues del camp, que tants perjudicis irroga a la classe agrícola i els vehemens desitjos per part del Consell de procedir a la extinció aliviant d'aquesta manera al sofert agricultor, a quin efecte i a fi de comptar amb medis per a complir degudament amb missió tan trascendental, en benefici de la classe agraria, s'acordà per unanimitat cum plr en totes ses parts l'article 17 de la vigent llei de Plagues del Camp, gestionant amb l'arrendataria de serveis públics d'aquesta provincia, el cobro de tant insignificant impost el que tants immensos beneficis ha de reportar a l'agricultura d'aquesta provincia, redactant-se a l'efecte unes bases de comú acord amb la mentada arrendataria, per al servei de referencia, que se sotmetran a l'aprovació del Consell.

S'otorgà un ampli vot de confiança a la Presidencia per a gestionar l'adquisició de material i insecticides per a combatre plagues del camp i demés que sigui necessari amb dit fi.

Igualment s'acordà pregar al ministre de Foment per conducte del Delegat Social d'aquesta Regió, extrems que afecten a fondos recaudats per concepte plagues del camp.

El Consell quedà enterat de varies obres d'agricultura adquirides per la presidencia amb destí a la Biblioteca de la Corporació i de multitud de treballs portats a cap per dita presidencia referents a varis assumptes agrícols.

Previa la venia de la presidencia feu us de la paraula l'Inspector provincial d'Higiene i Sanitat Pecuaría senyor Martí, per a manifestar que tenint en compte l'escassetat i encariment del bestiar apropiat a les labors del camp i la possibilitat i adhoc facilitat i ventatges econòmiques de la producció en nostres comarques de bestiar mular, proposà i el Consell acordà s'estudià la forma de propagar entre la classe agrícola dites facilitats i ventatges amb el fi de conseguir el foment de la producció mular sobre la base de la que ls petits agricultors substituïxin el bestiar asnal masle per femelles de la mateixa especie de la major alçada possible i les destinin a la cubrició pel cavall, establint el Consell la vigilancia necesaria en els punts de monta que s'estableixin i sobre els sementals de l'especie caballar que a ells es destinin i invitar a les Societats agraries que desitgin majors aplicacions respecte a aquest particular, ho participin a aquesta Corporació.

Igualment es confià al senyor Martí, l'estudi de l'assumepte que afecta a l'alimentació del bestiar en sa part econòmica.

Seguidament es prengueren els següents acords:

Primer.—Que consti en acta el sentiment de la Corporació per la mort del pare del Conseller D. Jaume Montlleó, i

Segon.—Que's participi al senyor alcalde de Tortosa, Conseller Reverent don Josep Querol, Professors de Veterinaria senyors Montserrat i Civit i Presidents de Secció que formaren part en el Concurs de bestiar últimament celebrat a Tortosa, l'agraïment d'aquest Consell pel decidit apai que al mateix prestaran en el certamen de referencia.

Tractats altres assumptes de relativa importancia que afecten a l'agricultura i ramaderia, s'aixecà la sessió.

Informació

L'alcalde i guardia municipal del barri quint, ans d'ahir portaren a terme una obra humanitaria digna de lloanca.

Avisades aquelles autoritats per alguns veïns, de que una pobra dona que viu sola en el pis tercer de la casa número 12 del carrer de Sant Francesc, feia al tin dia no sortia de la seva habitació, decidiren forçar la porta del pis, després d'haver trucat diferents vegades sense obtindre resposta.

Una volta dintre el pis es trobaren amb aquella veïna aeguda a terra i sense forces per a demanar auxili, i després d'ésser atesa convenientment se li indicà la conveniencia d'ésser traslladada a l'Hospital, a lo que es negà rotundament al legat que per a atendre a la seva enfermetat comptava amb algunes pessetes.

Se registrà la casa i es trobaren 336'15 pessetes que, les mentades autoritats a presencia d'alguns veïns, entregaren a una neboda d'aquella veïna per a que cuidés de l'enfermetat de la seva tia.

Jaume Simó i Bofarull

ADVOCAT DELS ILTRES COL LEGIS DE REUS I TARRAGONA

DESPATX: ROBUSTER, 28, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

Ahir, a la tarda, fou conduït a sa darrera estada el cadavre de don Pere Badia, pare de nostre volgut amic, el conserge del Matader, En Pere Badia, i oncle del no menys volgut amic N. Anton Martra, als qui, junt amb la demés familia, acompanyem en el sentiment.

CASA JORBA

ESTANISLAU FIGUERES, 2
La casa Jorba, que es dedica a la venda d'articles de pisa, cristal i tot lo concernent en aquest ram, ha rebut grans existencies de GERRES, propies per a conservar olives. PREUS LIMITATS.

El passat dissabte contragué enllaç matrimonial en el cameril de Misericordia la simpática senyoreta Na Maria Jaumà Sabaté, filla de nostre amic particular En Domènec Jaumà, comerciant d'aquesta plaça, amb el jove Daniel Carreras, del comerç de Barcelona.

Després de la cerimonia religiosa els convidats a les noces foren obsequiats amb un espléndit banquet que serví el Gran Cafè Restaurant de París.

La parella de desposats sortí vers diferents capitals d'Espanya, per a disfrutar de les primicies de Ja lluna de mel que'ls hi desitgem inacabable.

Se necessiten urgentment

Mare i filla independents per a viure en un poble, essent indispensable que l'una sàpiga cuinar bé y l'altra cuidar animals domèstics. Imprescindible excelents referencies.

Escriure amb detalls a L. Oliva, La Argentera (Provincia de Tarragona).

Després de llarga i cruel malaltia, ha mort en aquesta ciutat don Anton Sardà Martí, sogre de nostre bon amic l'Artur Vergés i germà de l'ex-alcalde don Manuel.

L'acte de l'enterrament, verificat ans d'ahir a la tarda, posà de manifest les extenses relacions amb que comptava el finat i sa desconsolada familia, a la qual, i d'una manera especial a l'amic Vergés, adrecem l'expressió de nostre més sentit pesam.

EL DEBATE, EL DIA, LA ACCION periódics de Madrid que diariament publiquen cròniques de la guerra pels coneguts crítics Armando Guerra i Fernando Weyler.—Preu 1'50 al mes.

Punt de suscripció a Reus: KIOSKO BORRELL, Plaça del Rei.

Per la brigada municipal ha començat l'engravament del carrer Camí de Riudoms.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams
Negociem tots els cupons Deutes de l'Estat de venciment primer gener 1918. Canvi de bitllets i monedes estrangeres.

Ha mort a Madrid el notable periodista En Domènec Cirici Ventalló.

El senyor Cirici pertenyia al partit tradicionalista, a la propaganda del qual dedicà molta part de les seves energies.

Com a periodista professional col·laborà en alguns periódics distanciat per complert dels seus ideals polítics entre els quals s'hi compta FOMENT.

Taller de Cerralleria d'obras
JOAN AD SERA CAMPS
Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a REUS de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la casa J. Mas Bagá, de Barcelona.

Avui es reunirà la directiva de la Cambra Agrícola de la provincia per a tractar de l'importació del sofre que's pretén adquirir a Italia. El president de dita entitat ha rebut l'import total de les deu mil tonelades destinades a la mateixa, que's perdren en la travésia.

A Osca ha sigut posat en llibertat el periodista don Angel Samblancat, que havia sigut empresonat per un suposat delict de premsa.

MAGATZEMS GISBERT
Plaça Constitució, 1
Abrigs i trajos confeccionats, poden comprar-se'n a preus molt econòmics, en els MAGATZEMS GISBERT.

Secció Oficial

Institut Pere Mata

De conformitat a lo disposat en la Escriptura de la primera emissió d'Obligacions d'aquesta Societat se procedirà, mitjantsant sorteig, a la amortització de vint d'elles.

Els tenedors dels esmentats títuls podran acudir a presenciar l'acte, que serà públic, i tindrà lloc en la Administració de la Societat, arraval alta de Jesús, núm. 40, principal, a les 6 de la tarda del dia 13 del present mes.

El sorteig s'efectuarà per mitjà de boles numerades.

Cada una de les favorescutes per la sort determinarà la amortització dels deu títul senyalats amb números iguals als compresos en la desena que marquí la bola.

Reus 6 de desembre de 1917.—Per A. del C. d'A., l'administrador, Nicolau Gausset.

S'avisà als senyors subscriptors de les Accions de la QUARTA EMISSIO de aquesta Societat que, durant els dies del 7 al 19 del proper mes de gener, deurà fer-se efectiu en el Banc de Reus de Descomptes i Préstecs, un tercer dividend pasiu, que serà del 25 per cent del valor nominal de les Accions sots-crites; o siga 125 pessetes per Acció.

Reus 6 de desembre de 1917.—Per A. del C. d'A., l'administrador, Nicolau Gausset.

Registre Civil

INSCRIPCIONS DEL DIA 10 DESEMBRE 1917

NAIXEMENTS

Cap.

DEFUNCIONS

Elies Martínez Lechón, 60 anys, Manicomí.—Anton Sardà Martí, 55 anys, arraval baixa Jesús, 29.—Pere Badia Miró, 74 anys, Sol 12.—Eliseu Font Oliva, 77 anys, arraval Robuster, 32.

MATRIMONIS

Daniel Carreras Jubert amb Maria Jaumà Sabaté.

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic del Dr. A. FRAS
VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Sense aquesta marca

L'aparell NO és un GRAMÓFON — CATALEGS GRATIS —

Companyia del Gramófon - SOCIETAT ANÒNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes
TITTA RUFO I CARUSSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: R. PERPIÑA - Carrer Major, 22 - REUS
Despatx: 24, pral.

Dipòsit de Rellereia, - Bellotg de butxaca i Despertadors des de 2'90 pessetes.

Xocolatería LA MUNDIAL

(Antiga del Narri)

Carrer de la Mar, 2 (Carreró davant la plaça de la Constitució) Reus

Aquest establiment al passar a ésser propietat de Vicents Marif, ha sigut reformat el local amb el fi de poguer servir al distingit públic, el qual trobarà en el mateix economia i servei esmerat.

Basar «La ALIANZA» - Reus

Secció d'Objectes per a Regal

Ultimes novetats en Galeters, Jardineres, Gerros, Joiers, Jocs de café, Jocs entreines, Jocs de taula amb i sense estutx, Làmpares, Torretes, etc., en plata de llei. Plata Meneses i Plata Anglesa. Gran assortit en Figures artístiques de fang, marbre i pasta.

PREUS SENSE COMPETENCIA

SECCIÓ D'ÒPTICA

Gran assortit en tota classe d'articles perteneixents a aquest ram.—Gran varietat en montures per a Ulleres i Lentes en or, xapa or i níquel.—Garantitzem la puresa dels cristalls que la casa emplea en la confecció de les receptes dels Srs. Metges Oculistes.—Se fan compostures de totes classes.

PREUS ECONÒMICS

MERCERIA I NOVETATS

Alfred Llecha

Carrer de Monterols, 36.-REUS

Gran assortit, de les més altes novetats, en adorns per a vestits de senyora Brodats i entredós, pel·leteria, perfumeria del país i estrangera, genres de punt, corbateria, elàstics, lliga-cames, bisuteria, moneders, i tots quants articles perteneixents al ram.

Secció Comercial

CANVIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA SINDICAL DEL COL·LEGI DE CORREDORS DE COMERÇ DE LA PLAÇA DE REUS

EXTRANGERS

Londres 90 dpl.	operacions	diner
Idem xequé.	»	»
Paris idem.	»	»
Berlin idem.	»	»
Marsella vista.	»	»
Hamburg vista.	»	»

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal pesetas	Operacions
440	Gas Reusense..	250
540	Industrial Harinera.	500
650	Banco de Reus de Descuentos i préstamos.	500
500	Obligacions Electra Reusense..	500
25	Companyia Reusense de Tranvies, S.A.	250
200	Idem id., Serie B.	500
400	Electra Reusense.	500
2600	Institut P. Mata.	2500
560	Institut P. Mata.	500
150	Empresa Hidrofórica	369'50
520	Obligacions Manicomio Reusense.	500
	Carburos de Teruel	500
130	Pantán de Kiudecanyes.	50

18'08   18'35 c
20'50   21'34 m

DE TARRAGONA A REUS

Surt 7'35   arriba 8'10 c
12'17   12'53 m
16'36   17'14 m
19'25   20'03 m

DE REUS A FALSET I MORA

Surt 7'17   surt 9'27   arriba 10'15 m
10'41   11'19   11'
13'17   14'24   14'58
16'30   18'57   19'47 m
19'49   21'11   21'47 m
22'01   23'05 e

DE MORA I FALSET A REUS

Surt 6'13   arriba 7'17 e
6'30   surt 7'42   8'39 m
7'01   8'43   10'19 m
12'17   13'11   14'03 e
17'27   19'12   20'59 m

DE REUS A LLEIDA

Surt 8'22   arriba 11'22 c
13'35   20'05 m
17'59   22'03 m
20'30   0'22 m

DE LLEIDA A REUS

Surt 5'30   arriba 9'46 m
8'29   12'29 m
11'56   20'17
15   17'58 c

Ferrocarrils

Servei de trens que reigeix des de ler. de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surt 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m
Vilafraanca;   9'38
7'25   9'23 e
8'49   13'27 m
14'13   17'42 c
17'16   Vilanova   21'44 e
Vilafraanca   20'37

DE BARCELONA A REUS

Surt 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m
9'20   12'47 c
15'23   19'24 m
19'49   21'53 e

DE REUS A TARRAGONA

9'57   10'30 m
12'54   13'27
14'30   15'05 m

Companyia Reusense de Tramvies

Sortides de Reus   Sortides de Salou
(Arraval Robuster)
Tren n.º 24 a les 7'50   Tren n.º 25 a les 9'20
» 12 » 16'   » 23 » 18'40

AVIS.—Els dies festius no circularà el tren que surt de Reus a les 16, pero en canvi circularà el de les 15 i el de les 17'05 i el que de Salou surt a les 16.

Els diumenges i dies festius s'expedirán bitllets d'anada i tornada a 60 céntims per a tots els trens del dia de la expedició.

LÍNIA DE VALENCIA

Surten de Salou per a Valencia
6'21, 9'18, 11'15, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben a Salou de Valencia
4'19, 8'32, 15'44, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

Instal·lacions Elèctriques

AMORTITZABLES

Per a informes: Electricista Freixa

Carrer de Vilá (a) Bou REUS

Confitería i Comestibles de Joan Grané

Plaça de Catalunya, núm. 1.-REUS

Extens assortit en Turrans, Confits d'ametlla i Xampany des de 250 Pessetes botella.

Aquesta casa serveix el Cafè MORA i PUERTO RICO torrat diàriament

Gran Servei d'Autos i Carruatges De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES

AUTOMOVILS		CARRUATGES	
MONTRIG	REUS	REUS	MONTRIG
A les 7	A les 11	A les 8	A les 4
» 12'30	» 4'30		

PUNTS DE PARADA:

- A Montroig, Casa Sabaté.
- A Montrió, Cafè de la Plaça.
- A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

La casa Torres

que des d'alguns anys se dedica a la construcció de mobles, compra fusta de noguer, oliver, roure, aizeroler, etc., etc. a preus corrents.

PLAÇA de CATALUNYA, 10.-REUS

IMP. SANJUÁN - REUS

EL CAS MÉS SENZILL DE TOS, L'AMINOIDES SERRA, EL RECONSTITUENT MILLOR

El cas més senzill de tos, l'AMINOIDES SERRA, és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de **riquíssima aigua de taula**

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Pastilles Serra
compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Exigiu sempre el nom **Litínides Serra** sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleghítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Enofosforina Serra
agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia y dificultava la respiració. **ES VENEN A DOS RALS CAPSA.**

Es venen en capsas de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes. **UN PAQUET SOLT: 10 CÈNTIMS.**

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'im-potent.

FARMACIA SERRA

Arraval de Santa Agna, número 80 - REUS

El rei dels cafès

Arroma concentrat

AGENTE EXCLUSIVO PARA LA VENTA EN ESPAÑA
ROMÁN MARIMÓN - PLAZA CATALUÑA 7 - REUS

El més agradable

LES PERSONES DE BON PALADAR PRENEN EL CAFÉ "PAMPA"

DISPONIBLE

DECORACIO - MOBLE
J. MONTAUT
Carrer de la Presó, 4

DROGUERIA
de H. MARINÉ
SUCROFER DE PRIM

Fàbrica de Capses de artro
ENRIC VIGAL
Carrer del Gall, 4

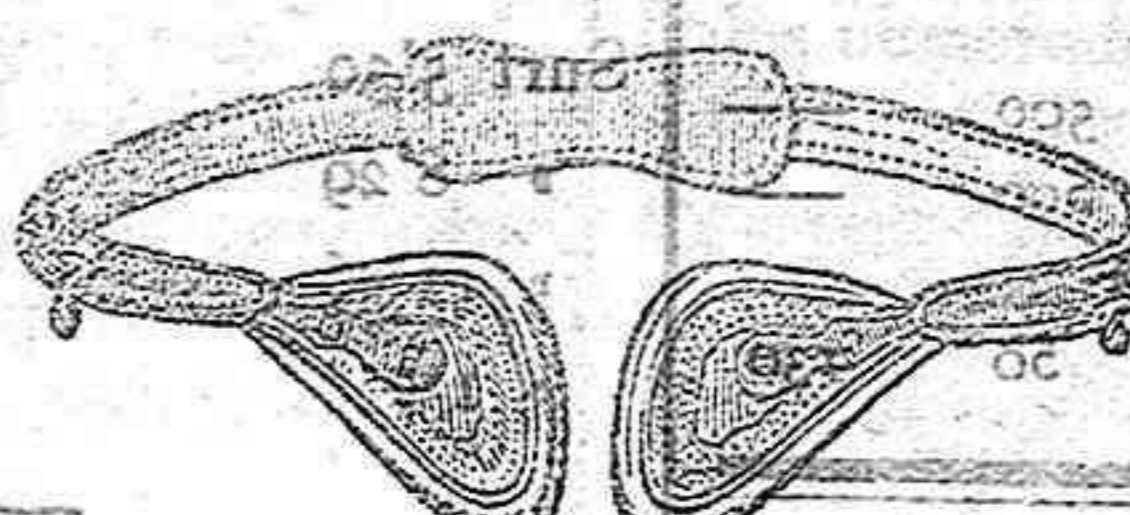
Claudi Borrás
DENTISTA
Plaça Constitució, 13

L'Hidràulica Reusense
de EMILI AULÉS
Extens assortit en mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS
Cami de Rjudams - REUS

JOSEP SOLÉ
RECADER DE REUS A BARCELONA
BARCELONA
Bou de la Plaça Nova 14
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc.)
REUS
Güel i Mercader, (Hospitalers), 22, Cordereria
Arraval Santa Agna, 5

TINTORERIA de NUEL CIBIACH
Guàrdia, 7

Casa PUJOL
TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES
Monterols, 37 - REUS

LA CRUZ ROJA
Antic i acreditat establiment de Ortopedia, fundat en 1896, per don JOSEP PUJOL

Alguns casos té a la venda un gran assortit de B agders de totes classes, o més pràctic i modern per a la curació de les hernies per cròniques i rebels que siguin.

Petits Breguers de caunt per a la prompta curació dels tendres infants.

Especialitat en aparells articulats fabricats a la casa, aplicats per persona compent amb molts anys de pràctica en la matèria.

Faixes hipogàstriques per a corregir la obestitat, dilatació i abultament de ventre.

Tirants homoplàstics per a evitar el carregament d'espatlles.

C. nfecció de tota classe d'aparells d'Ortopedia. Gran assortit en lents, ulleres per a la vista miopa i vista cansada. Biqucles de teatre i campanya.

lo concernent al ram de Optica, Cirurgia i Ortopedia.

"LA CRUZ ROJA" (CAS FUNDADA EN 1896.) MONTEROLS, 16
(Al costat del fabricant de porres a l'indro Pese)

JOAN PUJOL
RECADER
EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA
ARRAVAL ALT DE JESÚS - REUS

NON PLUS ULTRA
Trajos a preus inverossímils
La casa millor assortida en trajos per a nens
Portal de Jesús, 1. - REUS

Esteve Massagué
COMISSIONS-REPRESENTACIONS
SANT LLORENS, 8, 3. - REUS

DI-PO-NU-IB-LE

PUNTS DE PARADA:

A Montoliu, Cas Sabat.

A Montoliu, Cas de la Plaça.

A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarn.

A Montoliu, Cas Sabat.

Fábregas i Recasens
Valors-Cupons-Borsa-Canvi-Giros
Rambla dels Estudis, 4 (TELEFONS: A 2248 i A 3453) BARCELONA